

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

Lublin, dnia 27 marca 2026 r.

Poz. 1687

WOJEWODA LUBELSKI

PN-II.4131.55.2026

Lublin, dnia 26 marca 2026 r.

ROZSTRZYGNIECIE NADZORCZE

stwierdzające nieważność uchwały Nr XXVIII/179/26 Rady Gminy Biłgoraj z dnia 26 lutego 2026 r. w sprawie podziału sołectwa Sól Pierwsza oraz nadania statutów nowo utworzonym sołectwom, w części obejmującej § 7 ust. 2 pkt 2 oraz § 15 ust. 3 w brzmieniu: "być obecny na zebraniu i"

- Statutu Sołectwa Sól Pierwsza, stanowiącego załącznik Nr 3 do uchwały,
- Statutu Sołectwa Kolonia Sól, stanowiącego załącznik Nr 4 do uchwały.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 i 1436)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr XXVIII/179/26 Rady Gminy Biłgoraj z dnia 26 lutego 2026 r. w sprawie podziału sołectwa Sól Pierwsza oraz nadania statutów nowo utworzonym sołectwom, w części obejmującej § 7 ust. 2 pkt 2 oraz § 15 ust. 3 w brzmieniu: "być obecny na zebraniu i"

- Statutu Sołectwa Sól Pierwsza, stanowiącego załącznik Nr 3 do uchwały,
- Statutu Sołectwa Kolonia Sól, stanowiącego załącznik Nr 4 do uchwały.

Uzasadnienie

Uchwała Nr XXVIII/179/26 została doręczona organowi nadzoru w dniu 27 lutego 2026 r.

Powołując w podstawie prawnej uchwały m. in. art. 35 ust. 1 i 3 ustawy o samorządzie gminnym, Rada Gminy Biłgoraj nadała jednobrzmiące statuty sołectwu Sól Pierwsza oraz sołectwu Kolonia Sól. Statuty sołectw stanowią załączniki Nr 3 i Nr 4 do ww. uchwały.

Stosownie do art. 40 ust. 2 pkt 1 ustawy o samorządzie gminnym, uchwała rady gminy w sprawie nadania statutu sołectwu należy do aktów prawa miejscowego, które zgodnie z art. 87 ust. 2 Konstytucji RP, zaliczane są do źródeł prawa powszechnie obowiązującego na obszarze działania organów, które je ustanowiły. Odnosi się do niej zatem zasada wyrażona w art. 94 Konstytucji RP, zgodnie z którą akty prawa miejscowego stanowione są na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie.

Ustawowe upoważnienie do stanowienia przez radę gminy statutów sołectw zawiera przepis art. 35 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, zgodnie z którym organizację i zakres działania jednostki pomocniczej określa rada gminy odrębnym statutem, po przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami. W art. 35 ust. 3 ustawy ustawodawca określił zakres przedmiotowy unormowań, jakie bezwzględnie powinien zawierać statut jednostki pomocniczej, wskazując, iż akt ten określa w szczególności: nazwę i obszar jednostki pomocniczej (pkt 1), zasady i tryb wyborów organów jednostki pomocniczej (pkt 2), organizację i zadania

organów jednostki pomocniczej (pkt 3), zakres zadań przekazanych jednostce przez gminę oraz sposób ich realizacji (pkt 4), zakres i formy kontroli oraz nadzoru organów gminy nad działalnością organów jednostki pomocniczej (pkt 5).

W § 7 ust. 2 Statutów Sołectw określono obowiązki i kompetencje Rady Sołeckiej, w tym *inicjowanie działań społecznie użytecznych na rzecz Sołectwa i jego mieszkańców* (pkt 2).

W ocenie organu nadzoru powyższa regulacja została podjęta z istotnym naruszeniem art. 36 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Zgodnie z tym przepisem organem uchwałodawczym w sołectwie jest zebranie wiejskie, a wykonawczym - sołtys; działalność sołtysa wspomaga rada sołecka.

Brzmienie cytowanego przepisu przesądza o tym, że rada sołecka nie jest odrębnym organem sołectwa, a jej rola ma jedynie charakter konsultacyjny i została ograniczona do udzielania pomocy, ułatwiania działania sołtysowi.

Reasumując, rada sołecka, w zakresie wykonywania swoich funkcji, jako organ podległym sołtysowi, nie ma samoistnych kompetencji, a tym samym nie ma uprawnień do samodzielnego działania (por. wyrok WSA w Gliwicach z dnia 17 maja 2022 r., sygn. akt III SA/GI 1701/21).

W związku z powyższym, rada sołecka nie może sama inicjować działań, o czym stanowi kwestionowana regulacja § 7 ust. 2 pkt 2 Statutów.

W myśl § 15 ust. 3 Statutów Sołectw, zgłoszony kandydat musi *być obecny na zebraniu i wyrazić zgodę na kandydowanie*".

W ocenie organu nadzoru brak jest podstaw prawnych dla ustanawiania wymogu obecności kandydata na sołtysa lub członka rady sołeckiej na zebraniu wiejskim w sprawie ich wyboru.

Zgodnie z treścią art. 36 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym, sołtys oraz członkowie rady sołeckiej wybierani są w głosowaniu tajnym, bezpośrednim, spośród nieograniczonej liczby kandydatów, przez stałych mieszkańców sołectwa uprawnionych do głosowania.

Przepis ten jest regulacją kompletną i nie zastrzega żadnych innych wymogów dla ważności wyboru sołtysa i rady sołeckiej. Wprowadzenie w statucie dodatkowych warunków ważności wyboru jest więc niedopuszczalne ponieważ modyfikuje ustawowe zasady wyboru sołtysa i rady sołeckiej (por. m.in. wyrok NSA z dnia 26 czerwca 2020r., sygn. II OSK 3930/19, wyrok WSA w Poznaniu z dnia 12 sierpnia 2020r., sygn. IV SA/Po 739/20, wyrok WSA w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 17 lipca 2019 r., sygn. II SA/Go 356/19, wyrok WSA w Kielcach z dnia 18 lipca 2019 r., sygn. II SA/Ke 382/19).

W tym stanie rzeczy, stwierdzenie nieważności uchwały Nr XXVIII/179/26, we wskazanym zakresie, jest uzasadnione.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie, złożona za moim pośrednictwem, w terminie 30 dni od daty jego doręczenia.

WOJEWODA LUBELSKI

Krzysztof Komorski

Otrzymują:

- 1) Wójt Gminy Biłgoraj
- 2) Przewodniczący Rady Gminy Biłgoraj